

Posudek na diplomovou práci

Dina Šnejdarová, Vícehlasé zpracování žalmů v období české renesance na příkladu tisku Vavřince Benedikta z Nudožer z roku 1606, Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav hudební vědy, 2006, 133 stran textu a edic transkribovaných skladeb, soupis literatury a pramenů, četné přílohy.

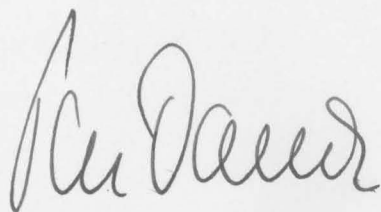
Hned úvodem je třeba konstatovat, že autorčina volba tématu byla odvážná. Rozhodla se věnovat svoji pozornost metrickým vícehlasým žalmům, které sice byly v období pozdní renesance ve společnosti oblíbeny, ale zároveň nepředstavovaly repertoár příliš původní, osobitý či individualizovaný, či v moderním slova smyslu jednoznačně autorizovaný. Ve své době se k jejich komponování, či lépe řečeno tvorbě, obraceli především univerzitní vzdělanci, humanisté, kteří byli obdařeni jakýmsi univerzálním múzickým duchem. Zároveň však nebyli skladateli v dnešním slova smyslu (až na výjimky) a kupříkladu do složitých kompozic polyfonní hudby se většinou nepouštěli. Svoji tvorbou sledovali jiné, často edukativní či literární cíle. Odvážnost volby tématu je patrná i z velice malé četnosti muzikologických příspěvků, které mohly být autorce inspirací. Jak sama na straně 18. své práce uvádí: *„Literatura pojednávající o vícehlasých žalmech v období české renesance je nepočítaná a mnohdy nepřehledná. Údaje o tomto tématu jsou většinou velice stručné, rozdrobené do kapitol či odstavců, jimž je nadřazené jiné téma, nejčastěji o kancionálech nebo aktivitách jednotlivých církevních skupin.“* Přehlédneme-li českou muzikologickou literaturu k tomuto tématu či alespoň s tématem související, pak poslední titul, který je přínosný a inspirativní, je práce dr. Milana Poštoľky *Die „Odae Sacrae“ des Campanus (1618) und des Tranoscius (1629)*, která však vyšla před více jak třiceti lety. Význam práce proto spočívá i v tom, že se autorka obrátila k problematice opomíjené a z pohledu muzikologického zpracované jen orientačně a nedostatečně.

Práce je napsaná čtivě a přehledně a bude do budoucna inspirací nejen pro zájemce o zvolenou problematiku či témata související. Autorka nezapře svoji letitou zkušenost s redaktorskou prací. Její způsob psaní, a samozřejmě i uvažování, je živý a moderní, a text je dobře zkorigován i po stránce jazykové. Rozdělen je do 7 kapitol. Po nezbytném úvodu je přehledným způsobem pojednáno o významu a vývoji vícehlasých zpracování žalmů v Evropě v 16. století. Zvláštní pozornost je věnována stavu bádání o této problematice v kontextu české renesance. Závěrečné konstatování uvádí, že: *„Specializované pojednání, zaměřené na danou problematiku, v novodobé muzikologické produkci dosud chybí.“* Další kapitola je věnována osobnosti Vavřince Benedikta z Nudožer, pedagoga, filologa, humanisty a zároveň autora dvou významných tisků metrických vícehlasých zhudebnění žalmů – Aliquot psalmorum Davidicorum paraphrasis rhythmometrica a Žalмовé devadesátý první a Stý třetí na způsob latinských veršův vydání (Praha, 1606), které se staly hlavními

prameny a srovnávacím materiálem pro autorčiny úvahy. V souvislosti s Vavřincem Benediktem autorka opět potvrdila, že se jeho osobností zabývají především představitelé jiných oborů – filologové a literární historici, a zájem muzikologů budí jen symbolicky. Zároveň také konstatuje, že Benediktovo filologické a gramatické dílo vyvolává zájem dodnes, především jeho prosodická pravidla z tisku Aliquot psalorum a spis Gramaticae Bohemicae. Hudebně-textové edice jsou však spíše výjimkou. Autorka se proto rozhodla věnovat se této Benediktově tvorbě a zařadit do své práce edici jeho rytmizovaných žalmů. V rámci nezbytné vnitřní a vnější kritiky pramenů se zamýšlí i nad předlohami Benediktových žalmů, které nachází především v tvorbě Georga Buchanana, Nathana Chatraea, Statia Olthofa a Johanna Reusche. V rámci analýzy a popisu tisků shrnuje i Benediktova prosodická pravidla, což je zajímavou inspirací pro obor z hlediska uvědomění si dobového chápání kvantit a případného vlivu na uplatnění tohoto vědomí v rámci dobové skladatelské tvorby. Hlavním přínosem práce je komentovaná kritická edice žalmů. Všechny Benediktovy zhudebněné žalmy jsou přepsány, hudba je redukována v poměru 1 : 2, text je transkribován do moderního pravopisu při zachování jazykových zvláštností. I tato část práce přesahuje zadané téma a bude jistě inspirací pro editory skladeb v českém jazyce i z jiných oblastí dobového repertoáru. Každý žalm je následně analyzován z hlediska hudebního i textového. Analýzy pak vedou ke zjištění, že : *...čtyřhlasá zpracování, představená v tiscích Benedikta z Nudožer, jsou dokladem spojitosti s repertoárem německé humanistické ódy....Zároveň jde o příklad humanistické snahy sjednotit co nejtěsněji hudbu s textem* (s. 132). Autorka se v závěru podnětně zamýšlí i nad otázkou smyslu a funkce takového zhudebnění žalmů v dobové hudební kultuře. Práce je doplněna obsáhlým soupisem literatury a četnými přílohami.

Své hodnocení předložené práce jsem naznačil již v úvodu a průběžně v textu svého posudku. Domnívám se, že práce je výborným muzikologickým výkonem. Souhlasím s tím, aby byla předložena k obhajobě.

Praha, 3. září 2006

PhDr. Petr Daněk, PhD.